

PRINCIPAIS RETOS DE GALICIA CARA A 2030

MATRIZ DAFO

MEDIO AMBIENTE

GRUPO 2: CAMBIO CLIMÁTICO

MESA: Medio ambiente.

RETOS E NECESIDADES DE GALICIA CARA A 2030

1. Minorar o **impacto da agricultura** e a ganadería no medio ambiente tratando de reducir:
 - a contaminación da auga e do solo por prácticas non axeitadas e usos inadecuados de fertilizantes e fitoquímicos.
 - a erosión e perda de solo en zonas explotadas con modelos intensivos.
 - a xeración de Gases de Efecto Invernadoiro.
 - o consumo de auga (regadío).
2. Reducir significativamente a **contaminación mariña**, incluída a producida por actividades realizadas en terra, adoptar medidas para restaurar os ecosistemas mariños, minimizar os efectos de acidificación, regulamentar eficazmente a explotación pesqueira e conservar as zonas costeiras e mariñas.
3. Promover o **uso sustentable dos ecosistemas terrestres**, a xestión sustentable das superficies forestais, loitar contra a desertificación, deter e invertir a degradación das terras e frear a perda da diversidade biolóxica
4. Mellora do actual **sistema de tratamento de residuos**:
 - Fomentar a redución dos residuos industriais e análise de alternativas que permitan reducir o depósito dos mesmos en vertedoiros.
 - Reducir, así mesmo, a xeración de residuos urbanos e domésticos mediante actividades de prevención, redución, reciclado y reutilización.
5. Asegurar que a cidadanía galega dispoña **da información e a formación** pertinentes para favorecer un desenvolvemento sustentable e estilos de vida en harmonía coa natureza.
6. Aumento da **responsabilidade atribuída aos axentes** que xeran impacto no medio ambiente a través das súas actividades económicas.
7. **Cambio climático**:
 - Fortalecer a resiliencia e a capacidade de adaptación aos riscos relacionados co clima e os desastres naturais.
 - Incorporar medidas relativas ao cambio climático nas políticas, estratexias e plans autonómicos e locais.
 - Mellorar a educación, a sensibilización e a capacidade humana e institucional respecto da mitigación do cambio climático, a adaptación a el, a redución dos seus efectos e a alerta temperá.

Código de cores: **Medio ambiente** **Economía circular** **Residuos**

DEBILIDADES	AMEAZAS	FORTALEZAS	OPORTUNIDADES
D.1 O aumento das emisións de CO₂ dun xeito importante no sector do transporte e a categoría “outros sectores” (residencial, comercial, etc.) e agricultura.¹	A.1 As temperaturas medias están a aumentar e as precipitacións prodúcense cada vez con menos frecuencia e máis intensidade. Aumento do risco de incendios forestais e subida do nivel do mar.	F.1 Galicia é a terceira comunidade autónoma que máis diminuíu as súas emisións respecto do nivel de 1990 en España, gracias fundamentalmente a importante redución no sector enerxético, a combustión na industria e no tratamento de residuos.	O.1 Fortalecer a resiliencia e a capacidade de adaptación aos riscos relacionados co clima e os desastres naturais. Incorporar medidas relativas ao cambio climático nas políticas, estratexias e plans autonómicos e locais.
D.2 Modelo actual de agricultura e gandería pouco sostible, con alto impacto no medio ambiente.	A.2 Despoboamento rural que implica asentamentos pouco sostibles que fan ineficiente o uso do solo e implican un aumento de desprazamentos motorizados.	F.2. Existencia do diagnóstico e desenvolvemento de indicadores ambientais da Axenda 2030 en Galicia e da Comisión Interdepartamental de seguimento da mesma.	O.2 Adoptar criterios urbanísticos encamiñados a conseguir asentamentos máis sostibles que minimicen o uso do solo e as necesidades de desprazamentos
D.3 Contaminación mariña: - Residuos derivados da pesca - Vertido de residuos á auga - Contaminación procedente da terra	A.3 Estímase que as emisións de GEI a nivel global aumentarán entre un 25 e un 90% en 2030 respecto dos niveis de 1990 de non levar a cabo medidas.	F.3 Figuras de protección do patrimonio natural: Rede Galega de Espazos Protexidos; Áreas protexidas por Instrumentos Internacionais. Plans de recuperación e conservación de especies ameazadas; Normas de xestión e conservación de ENIL e EPIN	O.3 Fomento da formación e información en materia de sustentabilidade ambiental e en estilos de vida en harmonía coa natureza, en todos os ámbitos e a todos os actores implicados.

¹ Nun 56,6 %, 45,3 % e 6,3% respectivamente, en comparación co ano 1990).

DEBILIDADES	AMEAZAS	FORTALEZAS	OPORTUNIDADES
D.4 Lagoas de coñecemento sobre o estado de conservación de determinados hábitats e especies de interese comunitario e/ou ameazadas e os servizos ecosistémicos.	A.4 Presión de usos e actividades sobre determinados hábitats e especies de interese comunitario.	F.4 Existencia de estratexias medio ambientais - Estratexia Galega de Cambio Climático e Enerxía 2050 - Pacto dos Alcaldes polo Clima e a Enerxía (2017)	O.4 Desenvolvemento de proxectos de innovación para a mellora do medio ambiente e a mitigación dos efectos do cambio climático e o deseño de procesos industriais limpos, que utilicen os recursos con maior eficacia e que reduzan a xeración de residuos.
D.5. Dificultades no desenvolvemento dos instrumentos de planificación.	A.5 Especies exóticas invasoras en aumento con factores de ameaza na conservación de hábitats e especies	F.5 Proposta técnica do Plan estratéxico de especies exóticas invasoras de Galicia e análise de riscos.	O.5 Desenvolvemento da Infraestrutura Verde de Galicia para a mellora da conectividade de espazos naturais protexidos e das especies.
	A.6 Perda neta de biodiversidade e fragmentación de hábitats naturais e seminaturais e das especies.		O.6 Incrementar a superficie dos espazos naturais protexidos e do número de especies que contén cun instrumento de planificación.
D.6 O modelo de crecemento do século pasado baseouse no uso intensivo dos recursos naturais. O modelo actual de produción e consumo está baseado fundamentalmente na economía lineal.	A.7 A crecente competencia polos recursos naturais (debido fundamentalmente ó forte crecemento económico de países en vías de desenvolvemento) está a producir un forte incremento nos seus prezos, xerando volatilidade nos mercados e unha crecente inseguridade no subministro.	F.6 Planificación a través de: - Plan de Xestión de Residuos Industriais 2016-2022 - “Estratexia Española de Economía Circular. España 2030”² - “Estratexia Galega de Economía Circular 2020/2030”	O.7 Fomento da participación pública nos procesos de planificación e xestión dos espazos naturais protexidos e das especies. O.8 Construción dun marco legal que fomenta e favoreza unha produción máis limpa e modelos de negocio sostibles.

² Publicada en febreiro de 2018 a versión preliminar (borrador). Elaborada a partires do traballo conxunto de varios Ministerios, das comunidades autónomas e da Federación Española de Municipios e Provincias.

DEBILIDADES	AMEAZAS	FORTALEZAS	OPORTUNIDADES
D.7 En Galicia pouco máis do 6% das empresas industriais teñen dez ou traballadores. Limitacións das PEMES nesta materia: - non se acada un volume mínimo de residuos → as empresas non atopan os incentivos suficientes para desenvolver novos usos, limitacións para dedicar os recursos persoais e financeiros que require un modelo de negocio circular. - carecen en moitos casos dos coñecementos necesarios.	A.8 Arraigo de malos hábitos de compra e de consumo: - xeneralización da pauta de “usar e tirar” e poucos incentivos para a reparación dos produtos co fin de prolongar a súa vida útil. - inadecuada xestión e manipulación dos alimentos por parte dos consumidores, que leva a grandes desperdicios. Xeneralización do fenómeno da obsolescencia programada.	F.7 Actualmente, o desenvolvemento do plan da Comisión Europea sobre economía circular inclúe varias propostas legislativas sobre residuos, unha clara definicións de obxectivos, definicións simplificadas e melloradas e métodos de cálculo harmonizados para as taxas de reciclaxe en toda a UE.	O.9 Innovación: - fomento da innovación nos procesos de fabricación (especialmente, emprego da biotecnoloxía no sector alimentario) - incorporación da I+D+i no desenvolvemento de eco-productos - innovación organizativa nas empresas, sendo fundamental a proximidade xeográfica e a capacidade para traballar de forma interconectada.
D.8 A dispersión dos núcleos industriais dificulta actividades de cooperación vinculadas á economía circular entre parques empresariais.	A.9 Os recursos non renovables presentan desequilibrio entre a oferta e a demanda e os renovables dan sinais de incapacidade de rexeneración (por exemplo recursos pesqueiros).	F.8 Existen numerosas oportunidades de valorización dos residuos xerados nas principais industrias galegas (residuos metálicos, madeira, papel, residuos agrogandeiros, lactosoro etc.)	O.10 Procurar que a cidadanía identifique e acepte os produtos eco-innovadores no mercado e adquira un comportamento sostible.
		F.9 Galicia conta cunha boa base de coñecemento en diferentes ámbitos (enxeñería, organización industrial e loxística, química, tecnoloxía no sector primario e alimentario, etc.) que poden ser potenciados e mellor aproveitados polas necesidades dunha maior circularidade económica.	O.11 Fomento do uso eficiente dos bens e das actividades de reparación para a prolongación da vida útil dos produtos (implicará a xeración de postos de traballo no ámbito local).
D.9 A reciclaxe (incluída a compostaxe da fracción orgánica) dos residuos domésticos e industriais sitúase por debaixo da media Europea e lonxe dos obxectivos para 2020.	A.10 Alta vinculación da xeración de residuos co crecemento económico e a renda per cápita.	F.10 Planificación a través de: - Plan de Xestión de Residuos urbanos de Galicia 2010-2022 (PXRUG) - Plan de Residuos Industriais de Galicia 2016-2022 (PRIGA)	O.12 Incorporación ao tecido produtivo de procesos de simbiose ou ecoloxía industrial.

DEBILIDADES	AMEAZAS	FORTALEZAS	OPORTUNIDADES
D.10 Existen varios fluxos de residuos onde non se pecha o círculo de aproveitamento; ben por falta de mercado dos produtos elaborados ou porque non se produce a súa valorización, ben sexa por falla de tecnoloxía ou polos custes do proceso de valorización.	A.11 A dispersión xeográfica implica que as alternativas que favorecen a reciclaxe non sexan equitativas en todo o territorio. O tratamento e transporte é en moitos casos ineficiente.	F.11 A xestión de residuos ten un elevado potencial para xerar actividades económicas creando oportunidades de emprego.	O.13 Potenciar a sensibilización e a información da poboación para mellorar as taxas de reciclaxe de residuos domésticos.
D.11 A capacidade de tratamento instalada non é completamente suficiente, detectándose as maiores dificultades na xestión dos residuos industriais. Estanse a enviar fóra do CA certos fluxos de residuos como son residuos sanitarios, pneumáticos ou baterías		F.12 Ampliación do complexo de Sogama: poderá multiplicar por catro a achega a reciclaxe que permitirá alcanzar o vertido técnico cero (10%) no 2020.	O.14 Aumentar a responsabilidade dos axentes industriais implicados na xeración e reciclaxe de residuos.
D.12 Dificultade para a determinación das características de perigosidade dos residuos e dificultades á hora de identificar os tratamentos máis adecuados aplicables a cada tipo de residuos.		F.13 En toda Galicia existe servizo de recollida separada de vidro e papel/cartón.	
		F.14 A taxa de valorización enerxética dos residuos domésticos sitúase por enriba da media Europea.	
		F.15 Existe unha ampla rede de puntos limpos repartidos polo territorio para a recollida de residuos domésticos especiais que da servizo a arredor do 90% da poboación.	
		F.16 Galicia conta con capacidade suficiente para o tratamento de residuos de construción e demolición, aceites e lodos de depuradora.	

